

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **A. S.,** zastoupeného JUDr. Davidem Kojzarem, advokátem se sídlem Sokolovská 95/87, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2008, č. j. OAM - 1267 – 5/TP – 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2009, č. j. 11 Ca 126/2009 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Davida Kojzara **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů,ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť je veden v evidenci nežádoucích osob.

Městský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřípustnou podle § 68 písm. a) s. ř. s., a to pro nevyčerpání řádných opravných prostředků.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky a podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení při zjišťování skutkové podstaty věci. V doplnění kasační stížnosti konkretizoval, že v rozhodnutí žalovaného bylo ve výroku uvedeno, že se vylučuje odkladný účinek odvolání a poté v poučení, že rozklad nemá odkladný účinek. Přitom pro rozklad se použije přiměřeně ustanovení o odvolání, které ze zákona má odkladný účinek. Za těchto okolností se stěžovatel, jakožto občan Kyrgyzstánu, neznalý českého jazyka, domníval, že rozklad opravným prostředkem není; navíc rozklad neměl odkladný účinek. Proto podal žalobu, aby nemusel vycestovat a odloučit se od rodiny. Poučení obsažené ve správním rozhodnutí nebylo správné a soud za daných okolností pochybil, pokud trval na vyčerpání procesních opravných prostředků; takový postup je vůči stěžovateli nepřiměřeně tvrdý. Z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil souhlas s usnesením městského soudu. Rozhodnutí napadené žalobou bylo vydáno v I. stupni a poučení o opravných prostředcích v něm bylo obsaženo. Opravný prostředek však podán nebyl. Navrhuje proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud poté, co zjistil, že jsou splněny všechny procesní podmínky pro věcné projednání a rozhodnutí kasační stížnosti, přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel namítl kasační důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

V daném případě však městský soud k věcnému přezkumu předchozího řízení a rozhodnutí vůbec nepřistoupil, a proto uplatněné kasační důvody nepřicházejí v úvahu. Kasační důvody je však třeba posuzovat nejen podle stěžovatelova podřazení důvodům zákonným, ale i podle jejich skutečného obsahu; ten jednoznačně míří na kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Městský soud návrh (žalobu) odmítl pro nevyčerpání řádných opravných prostředků. Ve správním soudnictví je podle § 2 s. ř. s. poskytována ochrana veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem a za podmínek tímto zákonem stanoveným. Soudní řád správní předpokládá, že soudní ochrana nastupuje až poté, kdy byly bezvýsledně vyčerpány řádné opravné prostředky, připuštěné zvláštním zákonem. Logicky to je v prvé řadě odvolací orgán, který může napravit nezákonný postup či rozhodnutí správního orgánu I. stupně, přičemž odvolací řízení je rychlé a bez větších nároků na náklady řízení. Vyčerpání řádných opravných prostředků je součástí procesního postupu účastníka řízení hájícího svá práva. Proto také soudní řád správní nepřipouští žalobu tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem - § 68 písm. a) s. ř. s. Nepřípustnost žaloby přitom nelze překlenout poukazem na tvrdost dopadu na žalobce; připuštění věcného přezkumu není na úvaze soudu.

Stěžovatel poukazuje na nesprávnost poučení, jehož se mu napadeným správním rozhodnutím dostalo. Požádal o povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců a jeho žádost byla zamítnuta podle § 75 odst. 1 téhož zákona. Ve výroku rozhodnutí je uvedeno, že se podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vylučuje odkladný účinek odvolání. V poučení je s odkazem na § 152 odst. 1 správního řádu uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad k ministru vnitra (...).

V řízení podle zákona o pobytu cizinců se správní řád použije v mezích § 168 a násl. Rozklad je podle § 152 odst. 1 správního řádu opravným prostředkem proti rozhodnutí vydanému ústředním orgánem státní správy, přičemž podle odst. 4 téhož ustanovení pro řízení o něm platí ustanovení o odvolání. Odvolání má sice podle § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek, ten však může správní orgán vyloučit za podmínek odst. 2, 3 téhož ustanovení. Vyloučit tedy lze i odkladný účinek rozkladu. Správnímu orgánu by bylo možno vytknout, že vyloučení odkladného účinku nevztáhl výslovně k rozkladu, ale užil termínu odvolání. To však nevedlo k nesrozumitelnosti poskytnutého poučení. Ostatně i pokud by poučení bylo nesprávné, nemohl by soud návrh (žalobu) projednat, ale podle § 46 odst. 5 s. ř. s. by jej odmítl a postoupil správnímu orgánu k vyřízení opravného prostředku.

Stěžovatel dále namítá, že rozdíl v pojmech „odvolání“ a „rozklad“ pro něho nebyl srozumitelný. Řízení podle zákona o pobytu cizinců se podle § 170 odst. 8 (v současném znění odst. 9) vede česky a stejně tak podle § 16 odst. 1 správního řádu se ve správním řízení jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Správní řád předpokládá účast tlumočníka tam, kde účastník prohlásí, že český jazyk neovládá (odst. 3 téhož ustanovení). Stěžovatel ovšem v řízení nedal najevo, že mu český jazyk není dostatečně srozumitelný a také v něm s úřadem komunikoval. Ostatně v důvodech kasační stížnosti zaznívá, že podání opravného prostředku, který nemá odkladný účinek, nepovažoval za dostatečný způsob ochrany. Tou ovšem není podání žaloby proti rozhodnutí vydanému v I. stupni.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl

přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že o kasační stížnosti rozhodl věcně, není již třeba rozhodovat o žádosti o přiznání odkladného účinku.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Vzhledem k tomu určil soud odměnu advokáta za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci včetně studia spisu (které nahrazuje poradu s klientem) dne 18. 5. 2010 a písemné podání soudu týkající se věci samé ze dne 24. 5. 2010 (doplnění kasační stížnosti) – částkou 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. září 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu